

***Основні зміни у державній системі контролю
за безпечністю харчових продуктів у циклі
виробництва та збуту молочних продуктів:
категоризація операторів ринку за ступенем ризику,
нові переліки питань для перевірки та уповноваження
ветеринарних лікарів***

Білоус Микола Васильович

***Заступник директора Департаменту безпечності
харчових продуктів та ветеринарної медицини -
начальник Управління державного контролю***

Державний нагляд та контроль за безпечністю харчових продуктів

Здійснюється у відповідності до Законів України:

- ✓ «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»;
- ✓ «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» спрямований на узгодження національного законодавства з вимогами Регламентів (ЄС) № 882/2004, 178/2002, 852/2004 та частково 854/2004;
- ✓ «Про ветеринарну медицину»;
- ✓ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

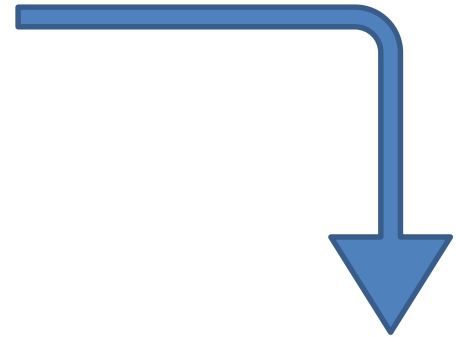

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 31, ст.343)

Цей Закон визначає правові та організаційні засади державного контролю, що здійснюється з метою перевірки дотримання операторами ринку законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, а також законодавства про побічні продукти тваринного походження під час ввезення (пересилання) таких побічних продуктів на митну територію України.

визначає правові та організаційні засади державного контролю, що здійснюється з метою перевірки дотримання операторами ринку законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, а також законодавства про побічні продукти тваринного походження під час ввезення (пересилання) таких побічних продуктів на митну територію України.

Вимоги до заходів державного контролю

- ❑ Державний контроль має бути **ризик-орієнтованим** та здійснюватися з періодичністю, що є достатньою для досягнення цілей цього Закону.
- ❑ Заходи державного контролю здійснюються у **формі аудиту, інспектування, передзабійного та післязабійного огляду, відбору зразків, лабораторного дослідження (випробування), документальної перевірки, перевірки відповідності, фізичної перевірки.** У межах заходів державного контролю здійснюється державний моніторинг.
- ❑ Заходи державного контролю здійснюються **без попередження (повідомлення) оператора ринку,** крім аудиту та інших випадків, коли таке попередження є необхідною умовою забезпечення ефективності державного контролю.
- ❑ Аудит постійно діючих процедур, заснованих на принципах HACCP, проводиться за умови повідомлення оператора ринку не пізніше ніж за три робочі дні до здійснення такого заходу.
Повідомлення надсилається рекомендованим поштовим відправленням за місцезнаходженням (місцем проживання) оператора ринку, зазначеним в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, та/або відправленням електронної пошти на відповідну адресу оператора ринку, зазначену в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, або вручається особисто під розписку керівнику чи представнику оператора ринку.

Що таке ризик-орієнтований підхід та періодичність, що є достатньою для досягнення цілей Закону про контроль?

Закон про контроль передбачає запровадження категоризації відповідно до якої здійснюватиметься оцінка ступеню ризику кожного оператора ринку.

Це означає, що чим нижчий рівень ризику, який становить діяльність конкретного оператора ринку, тим рідше компетентний орган перевіряє цього оператора.

На даний час розроблено проект постанови Кабінету Міністрів «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення господарської діяльності у сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, ветеринарної медицини та порядку визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю потужностей»

Проект постанови Кабінету Міністрів «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення господарської діяльності у сферах безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, ветеринарної медицини та порядку визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю потужностей»

Передбачає затвердження:

- критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення господарської діяльності;**
- порядку визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю операторів ринку (потужностей) Державною службою України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів.**

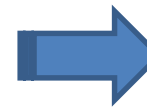

Критерії за якими планується оцінювати ступінь ризику від здійснення господарської діяльності

- 1) визначені ризики, пов'язані з тваринами, харчовими продуктами, кормами, операторами ринку (потужностей), використанням харчових продуктів або кормів, процесів, матеріалів, речовин, здійсненням діяльності або операцій, які можуть справити негативний вплив на безпечність харчових продуктів та/або кормів, здоров'я та благополуччя тварин;
- 2) результати здійснення попередніх заходів державного контролю;
- 3) ефективність процедур, які застосовуються оператором ринку (потужностей) з метою дотримання законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин;
- 4) інформацію, яка може свідчити про невідповідність.

Порядок визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю операторів ринку (потужностей)

Перелік питань для
оцінювання з відповідними
балами

№ п/п	Сума балів, нарахована потужності (шкала балів)	Ступінь ризику від здійснення господарської діяльності	Періодичність здійснення планових заходів державного контролю потужності	
			Інспектування	Аудит*
1	2	3	4	5
1	Більше ніж 90	Дуже високий ризик	4 рази на рік	1 раз на рік
2	70–90	Високий ризик	Тричі на рік	1 раз на рік
3	40–69	Середній ризик	Двічі на рік	1 раз на рік
4	21–39	Низький ризик	1 раз на рік	1 раз на 2 роки
5	0–20	Незначний ризик	1 раз на 2 роки	-

Загальна сума балів та визначення
періодичності перевірок

Категорія оцінки ризику	Показник (характеристика) критерію	Кількість балів
1	2	3
1. Визначені ризики виникнення шкідливого впливу на здоров'я людини, пов'язані з харчовими продуктами та операторами ринку	1.1. Мала потужність	3
	1.2. Потужність, яка одночасно є аптечним закладом, у тому числі мала потужність	1
	1.3. Заклад громадського харчування, розташований у закладі освіти, будинку-інтернаті, закладі охорони здоров'я або санаторно-курортному закладі, на території аеропорту, залізничного вокзалу, автовокзалу (автостанції), морського або річкового порту	20
	1.4. Агропродовольчий ринок	25
2. Визначені ризики виникнення шкідливого впливу на здоров'я людини, пов'язані з використанням харчових продуктів,	1.5. Інші потужності, крім зазначених у пунктах 1.1–1.4.	10
	2.1. Первинне виробництво харчових продуктів, а також пов'язана з ним діяльність, зокрема зберігання та поводження з первинною продукцією в місці первинного виробництва, за умови що при цьому істотно не змінюється стан такої продукції, крім виробництва молока сирого	3
	2.2. Виробництво молока сирого	
	2.3. Виробництво харчових продуктів, щодо якого вимагається отримання експлуатаційного дозволу	10
	2.4. Зберігання харчових продуктів, щодо	30

Акти державного контролю

Державний контроль у формі інспектування здійснюється із застосуванням актів державного контролю:

- ✓ «Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного контролю стосовно додержання операторами ринку гігієнічних вимог щодо поводження з харчовими продуктами» (наказ Мінагрополітики України від 06.02.2017 № 42);
- ✓ «Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері ветеринарної медицини» (наказ Мінагрополітики України від 07.03.2018 № 130).

Акти державного контролю

Державний контроль у формі аудиту здійснюється із застосуванням акту державного контролю:

- ✓ «Про затвердження форми акта, складеного за результатами державного аудиту щодо додержання операторами ринку вимог законодавства стосовно постійно діючих процедур, що засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках» ((наказ Мінагрополітики України від 06.02.2017 № 41).

Надання повноважень на здійснення окремих заходів державного контролю

Компетентний орган має право надавати особам, визначеним цим Законом, повноваження щодо здійснення окремих заходів державного контролю, за умови їх відповідності вимогам, встановленим законодавством.

Рішення компетентного органу про надання статусу уповноваженої особи має містити деталізований опис заходу державного контролю, повноваження щодо здійснення якого надається відповідній особі, та умов, за яких він має здійснюватися.

Порядок надання статусу офіційного ветеринарного лікаря, уповноваженого ветеринара, працівника бійні, уповноваженого на виконання обов'язків помічника державного ветеринарного інспектора, та здійснення їх діяльності» затверджено наказом Мінагрополітики № 141

**Закон
про
контроль**

Уповноваженими особами є:

- ❖ офіційні ветеринарні лікарі ;
- ❖ уповноважені ветеринари ;
- ❖ працівники бійні, уповноважені на виконання обов'язків помічника державного ветеринарного інспектора;

**Порядок надання статусу офіційного ветеринарного лікаря,
повноваженого ветеринара, працівника бійні, уповноваженого на
виконання обов'язків помічника державного ветеринарного інспектора,
та здійснення їх діяльності**

Порядок визначає процедуру надання територіальними органами Держпродспоживслужби особам повноважень щодо здійснення окремих заходів державного контролю, позбавлення таких повноважень, контролю правомірності та ефективності їхньої діяльності.

Надання повноважень на здійснення окремих заходів державного контролю

Територіальний орган в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці своїм рішенням визначає потужності (господарства), на яких мають право здійснювати окремі заходи державного контролю уповноважені особи.

Рішення про надання статусу уповноваженої особи оформляється наказом територіального органу.

У межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць територіальний орган веде облік уповноважених осіб та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті рішення про надання та позбавлення статусу уповноваженої особи не пізніше наступного робочого дня після їх прийняття.

Компетентний орган оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті узагальнену інформацію від територіальних органів про статус уповноважених осіб.

Що означає уповноважений ветеринар?

Уповноважений ветеринар

Це **спеціаліст ветеринарної медицини**, який має **досвід роботи** за фахом **не менше одного року** та якому компетентним органом **надано повноваження** щодо здійснення окремих заходів державного контролю господарств;

Права та обов'язки уповноваженого ветеринара

Під час здійснення державного контролю уповноважений ветеринар має такі права:

- ✓ перевіряти дотримання законодавства щодо виробництва сирого молока та/або молозива, стану здоров'я тварин та використання ветеринарних препаратів;
- ✓ перевіряти дотримання операторами ринку гігієнічних вимог, встановлених законодавством про харчові продукти;
- ✓ використовувати під час здійснення державного контролю результатів лабораторних досліджень (випробувань) показників безпечності сирого молока та/або молозива, проведених оператором ринку або на його замовлення;
- ✓ перевіряти стан впровадження оператором ринку процедури періодичної перевірки сирого молока для визначення рівня загального бактеріологічного забруднення та/або кількості соматичних клітин;
- ✓ отримувати від оператора ринку повідомлення про невідповідність визначеного рівня загального бактеріологічного забруднення та/або кількості соматичних клітин у сирому молоці.

Права та обов'язки уповноваженого ветеринара

Під час здійснення державного контролю уповноважений ветеринар повинен:

- ✓ дотримуватися законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин;
- ✓ інформувати про невідповідність визначеного рівня загального бактеріологічного забруднення та/або кількості соматичних клітин у сирому молоці державного ветеринарного інспектора у разі отримання від оператора ринку повідомлення про таку невідповідність;
- ✓ інформувати державного ветеринарного інспектора про необхідність встановлення заборони відправлення сирого молока з господарства, якщо протягом трьох місяців з дати такого повідомлення оператор ринку не усунув зазначену невідповідність;
- ✓ інформувати державного ветеринарного інспектора про порушення гігієнічних вимог, встановлених законодавством про харчові продукти;
- ✓ не розголошувати інформацію з обмеженим доступом, що належить оператору ринку.

Дякую за увагу!